

Zeven jaar geleden volgde de Joodse musicus Amir Shlomian een gedachte die tot de oprichting van de Arabisch-Joodse waldorf kleuterschool Ein Bustan leidde. Zijn analyse van de problemen tussen de beide belangrijkste bevolkingsgroepen in Israël was, dat iedereen gedreven werd door angst. Er is niet alleen een hoge muur tussen Israël en het bezette Palestijnse gebied opgetrokken. De muren lopen vooral in de mensen zelf. Zo is het onderwijs in Israël gescheiden en ongelijk van kwaliteit. Beide culturen ontmoeten elkaar niet, ze bouwen angsten en vooroordelen op. Om een betere toekomst te bereiken zou de angst doorbroken moeten worden, en Amir meende dat je daarvoor het beste kunt beginnen bij het kleine kind. Dat heeft nog geen vooroordelen. Wanneer kinderen opgevoed worden zonder de vreemdheid en afkeer van de andere cultuur, dan bouw je aan de toekomst van een vreedzame samenleving.

Die keuze werd met een groep gelijk gezinden met grote energie in de praktijk gebracht, en het is verbazingwekkend wat het kleine initiatief nu al bereikte. Dat komt niet vanzelf. Van dag tot dag wordt in de directe ontmoeting een sociale ruimte gecreëerd waar geen angst meer is. Integendeel, er is interesse en plezier aan de ontwikkeling die ieder in dat proces doormaakt. Die weg gaat met kleine stapjes vooruit en is niet spectaculair. Het werkt als een soort zuurdesem dat de samenwerking omvormt.

De politiek

De politieke leiders in Israël kiezen steeds grimmiger voor een andere weg. De angst wordt een alibi om maatregelen te rechtvaardigen die onrechtvaardig zijn, en vrede alleen maar verder uit zicht brengen. Al vele jaren volgt de Israëlische politiek de weg van de vlucht naar de toekomst. Er worden voldongen feiten geschapen vanuit de militaire en economische machtspositie ten opzichte van de Palestijnen. Die feiten staan steeds meer een rechtvaardige oplossing in de weg. Sinds de vorige Nieuwsbrief, die in mei verscheen, is de angst weer op vele manieren aangewakkerd.

Gaza

Om te beginnen waren er de schermutselingen rond Gaza deze zomer. Een groepje militanten pleegde een aanval op een Israëlische bus bij Eilat in Zuid-Israël. Negen militairen werden gedood. Israël doodde daarop een groep activisten in Gaza met een drone, en ook nog vijf Egyptische veiligheidsbeambten net over de grens met Egypte. De relatie met Egypte bekoelde nog meer toen Israël weigerde zich daarvoor te excuseren.

Angst voor de ontwikkelingen in Egypte hebben ook een rol gespeeld in de ruil van gevangenen tussen Israël en Hamas. In 2006 ontvoerde Hamas een Israëlische militair, die uitgroeide tot volksheld. Rachel en Gidi schrijven er iets over in deze Nieuwsbrief. Israël houdt vele duizenden Palestijnen vast in gevangenissen, een groot deel zonder proces of uitzicht op vrijlating. In oktober werd de Israëlische militair uitgewisseld voor ruim duizend Palestijnen, waaronder mensen die betrokken waren bij acties tegen Israël.

Palestina en de VN

De Palestijnse overheid onder leiding van president Abbas vroeg in september volledig lidmaatschap van de VN aan. Daar was veel politieke commotie over. Israël en de VS probeerden met alle macht die aanvraag te verhinderen. Maar Abbas hield vol omdat de vredesbesprekingen met Israël al jaren niets opleveren, en Israël daarin de machtspositie heeft. In de algemene vergadering van de VN zou de aanvraag door een meerderheid geaccepteerd worden. De VS zou daarom in de Veiligheidsraad gedwongen worden een veto uit spreken. Daarmee verliest het zijn gezicht in de Arabische wereld. De aanvraag is in behandeling, maar de UNESCO, de culturele organisatie van de VN, heeft Palestina nu al lidmaatschap toegekend.

Israël en de VS hebben onmiddellijk met wraakacties gereageerd. Beide stoppen hun financiële bijdragen aan de organisatie. Israël zal als *straf* nog eens 2000 extra woningen bouwen in het Arabische deel van Jeruzalem, dat door de Palestijnen als hun hoofdstad wordt gezien. Daarmee wordt duidelijk dat de bouw van woningen als een strategisch middel ingezet wordt, en niet vanuit normale overwegingen van volkshuisvesting is gemotiveerd. Als volgende strafmaatregel geeft Israël de tolheffingen bij de grens tussen Israël en Palestina niet meer aan Palestina. Dat betekent een verlies van \$100 mln per maand. Afgezien van de buitenlandse donaties, is dat 2/3 van de inkomsten van de Palestijnse staat, die daardoor langzaam financieel doodbloedt. Als vierde straf trekt Israël de voorkeursbehandeling van hoge Palestijnse bestuurders in de bezette gebieden in. Dat betekent dat ze net als de andere Palestijnen bij ieder checkpoint in hun eigen gebied aangehouden en gecontroleerd worden, en niet mogen reizen over "Jews-only" wegen daar.

Jonas Gahr Stoere, de Noorse minister van buitenlandse zaken, noemde deze maatregelen "waterboarding" van de Palestijnse economie. Zulke wraakacties noemen de Israëlsche kolonisten in Palestina "price tags". Het is de gewoonlijke gang van zaken in de Palestijnse gebieden, wanneer Palestijnen protesteren of opkomen voor hun rechten.

Orthodoxen

Het aantal orthodoxe Joden die niet werken en niet in het leger gaan groeit snel, en is een extra economische last voor de samenleving. (zie vorige Nieuwsbrieven).

Onlangs werd een onderzoek gepubliceerd waaruit blijkt dat nu al 40-50% van het Israëlsche leger bestaat uit mensen met extreem rechts-religieuze opvattingen en sympathiseert met de kolonisten. Hun invloed groeit binnen het leger, wat verontrustend is, vooral wanneer zij ingezet worden in conflictsituaties. De documentairemaker Louis Detroux maakte op 3 februari een reportage over deze mensen en hun ideeën voor de BBC. In Nederland zond de VPRO hem uit op 23 oktober. Hier kunt u hem bekijken:

<http://beta.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1114197>

Dit extremisme is één van de oorzaken die vrede in de weg staat. Keer op keer laten de Israëlsche leiders zien, niet echt in vrede geïnteresseerd te zijn. Zelfs hun grootste supporters in het westen beginnen dat in te zien.

Protesten in Israël

Net als in een aantal Arabische landen is ook in Israël is een volksprotest op

gang gekomen. Nog nooit waren er zulke grote demonstraties. Het begon met een dakloze vrouw die geen woonruimte kon vinden en uit protest haar tentje opsloeg in Tel Aviv. Honderdduizenden mensen herkenden haar probleem en sloten daarbij aan. In tegenstelling tot de Arabische protestbewegingen, die voor mensenrechten opkomen, eisen de demonstranten in Israël vooral betere levensomstandigheden, goedkopere woningen en levensmiddelen, en rechtvaardiger verdeling van de welvaart. Israël wordt gedomineerd door tien rijke families. Één op de vijf mensen leeft in Israël onder de armoedegrens, terwijl het land niet arm is. Door speculatie zijn de huizenprijzen erg hoog, en ook de bezetting van Palestina kost veel geld. De paradox is, dat daar nu 500.000 Joodse kolonisten wonen. Wanneer die terug zouden moeten, wordt het huisvestingsprobleem natuurlijk nog groter. De regering reageerde op de protesten door een commissie in te stellen, waar tot nu toe niet veel uitgekomen is. Zij kunnen ook niet veel doen omdat de politiek sterk verstrengeld is met de rijke elite.

Bedoeïnen

Een andere protestbeweging ontstaat onder de Bedoeïnen in de Negev woestijn. De regering wil 30.000 Bedoeïnen tegen hun wil evacueren uit de dorpen die door de overheid niet erkend worden. Zij zouden in erkende locaties moeten gaan wonen, hun land verliezen ze daarbij. Critici spreken van etnische motieven. Met Joodse gemeenschappen zou zo'n project onmogelijk zijn geweest.

Vlucht voor de toekomst

Zoals zo vaak bij binnenlandse onrust, wordt de oorlogs-trom weer graag geroerd, dit keer naar Gaza en Iran. Israël is boos over de ontwikkeling van kernenergie in Iran, en dreigt die installaties te vernietigen. Daarbij heeft Iran het non-proliferatie verdrag ondertekend. Israël heeft al lang een arsenaal van kernwapens, is niet bereid daar over te praten en heeft ook het NPV niet ondertekend. Israël ontvoerde de kerngeleerde Mordechai Vanunu vanuit Rome toen hij het geheime bezit van kernwapens bekend maakte. Na 18 jaar cel heeft hij nog steeds een spreekverbod. De wereldgemeenschap laat Israël ermee weggemen, zoals in vele andere gevallen. Komt het in de VN al tot een resolutie tegen Israël, dan breekt de US dat met een veto (al rond 100 keer). Zo zijn de problemen in Israël niet te begrijpen zonder de context van de globale machten die hier hun rol spelen.

Bouwen aan de toekomst

In deze wirwar van machtspeel, angsten en radeloosheid zoekt Ein Bustan een eigen weg naar de toekomst. Niet door te vluchten in manipulatie, voldongen feiten en haatbeelden, maar door de muren in henzelf te ontmantelen in de ont-moeting. Op die basis ontstaan nieuwe sociale bouwwerken en netwerken die open zijn en toegankelijk voor alle betrokkenen. Die bouwwerken breiden zich uit, ook tot buiten Israël. Het kleine initiatief vormt zo voor vele mensen een baken van hoop. Mensen zien: Een andere wereld is mogelijk!